

Эйнар Аскестад

www.kamunikat.org

Перашкода

Ведаю, што да дзьвярэй зусім не далёка. Я нават бачу іх са свайго месца. Пад нагамі ў мяне паркет, увесь мярэжысты, з рознымі фігурамі ды пералівамі колераў, паблізу – падлакотнік, канапа й фатэлі, пры канапе сталок, а па съценах – карціны, якія я павесіў, а пасьля мяняў месцамі некалькі разоў. Цяпер я задаволены: яны вісяць бездакорна роўна, у балянсе адна з адною і ў супадзьдзі з мэбллю ды вокнамі. У пакоі, здаецца, пануе гармонія. Але я ўсё ж ня рухаюся, прытуліўшыся сцягном да падлакотніка фатэля. Гляджу ў бок калідора, у канцы якога відаць дзверы. Бачу, што пошта з рэкламаю ўжо прыйшла, і цалкам усьведамляю, якое гэта глупства, што я не могу падысьці да канвэрта, каб падняць яго і прачытаць, а пасьля вярнуцца на кухню, выкінуць канвэрт і рэклому, каб затым пайсьці з дому. Мушу быць на месцы праз гадзіну, не пазней. Гадзінніка на съянне ня бачу, але чую яго ціканье ў калідоры. Я надумаў усталяваць тэлефон у кожным пакоі. У гасцёўні – два. Але ўсё неяк не атрымліваецца. Адзінае, на што мяне хапае – гэта тэлефанаваць ім і казаць, што захварэў або што спазняюся. І прызначаць новы час – на заўтра ці праз тыдзень. Адна рука на падлакотніку

канапы. Другая абаперлася аб падлакотнік фатэля. Ногі – паралельна малюнку на паркеце. Перасоўваю левую нагу на наступную паркетіну. Вачэй не падымаю, пакуль не апынаюся на ёй. Спатрэбіцца, пэўна, чвэрць гадзіны, каб дайсьці, калі пашанцуе. Толькі б не сустрэць якога старога ці дзяцей. Няма часу, каб збочваць ды ісьці іншай вуліцай. Няма часу на абыходныя шляхі. Мой досьвед такі, што калі ўжо я пайшоў, а мяне прымусілі збочыць на іншы шлях, дык гэта прывядзе толькі да новых адхіленньняў. Як тым разам, калі мне трэба было ў бліжэйшую прадуктовую краму. А трапіў у нейкую іншую. Там быў малы з бабуляю, ці цёткаю, ці з кімсьці яшчэ. Я пасьпяшаўся прэч, трymаючыся ходніка, і ўвесь час збочваў за ім, пакуль не наблізіўся да свайго ганку. Але з другога боку вуліцы. Я памкнуўся наперад, аднак у мяне пачала кружицца галава, і я прытуліўся да съязны. Уціснуўся ў яе. Не, трэба нейкім чынам растуліць пальцы на падлакотніку. Не магу адараўца нагу ад падлогі. Заўважаю, што на сталку побач з канапай ляжыць кніжка, якую меркаваў дачытаць яшчэ ўчора ўначы. Я цягнуўся за ёю і думаю, што вось нарэшце я яе дачытаю, але гадзіннік у калідоры ўсё цікае, а я ня ведаю, колькі цяпер часу. Я разгортваю кніжку і трапляю акурат на тое месца, дзе спыніўся. Чытаю той радок і разумею, што мушу пачынаць нова. Трэба пачынаць з самага пачатку. Зь першага радка. Кладу кніжку на месца, не, пакідаю яе, бяру пад паху, прыціскаю да сябе і гляджу ў бок

калідора ды на дзъверы, бачныя ў яго канцы. Каб дадаць сабе рашучасьці, думаю, што добра б было рабіць, як іншыя: прайсьці цераз пакой, апрануцца, адчыніць дзъверы, зачыніць іх за сабою, не ўдакладняючы зноў і зноў, ці насамрэч зачыніць, паехаць на ліфце, не спыняючыся ні на адным з паверхаў, ці спусьціцца па прыступках, не трymаючыся ўвесь час за парэнчы, насьвітваць песеньку, а затым проста выйсьці на вуліцу, адчуць на твары сьвежы дотык ветру, але ня крочыць разам зь ім і збочваць кожны раз, калі ён зъмяняе свой кірунак. Я пакідаю кніжку на сталку. Зъдзіўляюся, як лёгка мне ісьці, спыняюся ў калідоры, час мінае так хутка. У мяне засталося толькі паўгадзіны. Аднак мне трэба спачатку на кухню, а пасля можна будзе забраць ліст. Пераступаю цераз парог, трymаючыся за лядоўню. Яна лачынае гудзець. Заходжу на кухню пяць разоў, але ня ўпэўнены, ці дастаткова. Інтэрвалы паміж гудзенем лядоўні ня большыя за тры хвіліны. Калі пасыпшаюся, магу пасьпець. Лядоўня гудзе зноў і съціхае – я слупянею з канвертам ды рэкламай у руках. Побач цікае гадзіннік. Неўзабаве ён б'е два разы. Дыван у мяне пад нагамі, але я бачу яго ў люстэрку. Мне трэба перавярнуць люстэрка, і я выпускаю з пальцаў рэкламу, аднак не магу пазбавіцца канверта. Прыйтрымліваю яго локцем, хаця так ён можа высылізнуць, таму я паварочваюся да люстэрка сыпінай, а пасля раблю яшчэ паварот – зь лістом у зубох – і здимаю люстэрка з кручка. Стaўлю яго на падлогу, ля съцяны. Скідваю пінжак і закрываю

ім люстэрка. Я коса ступіў на дыван, а тут зноў б'е гадзіннік. Я падымаю люстэрка, пераварочваю, вешаю, апранаю пінжак, стаўлю ногі на дыван як сълед, паралельна, здымаю люстэрка, пераварочваю, прыхінаю да съяны, здымаю пінжак, накрываю люстэрка і заходжу на кухню. Сядаю за кухонны стол. Фіранкі занавешаныя. Я сяджу зь лістом у зубох, а ўжо прабіла дзьве гадзіны. Абсушваю ліст, разгладжаю пазногцямі съяды ад зубоў і бяру нож. Пальцамі не кранаю, а правяраю на абрусе – нож добра тупы. Рэклама ляжыць на дыване ў калідоры. Ляжыць там, дзе я выпусьціў яе на дыван, і ляжыць няправільна. Кашуля ліпне да съпіны, а гадзіннік цікае. Я кладу нож на канвэрт паралельна яго краю. Трымаю адну руку на стале, а другую – на крэсьле. Трэба ўсталяваць тэлефон на кухні. Я б ім пазваніў і скажаў, што спазняюся, што мы сустрэнемся заўтра ці праз тыдзень. Спаўзаю на кукішкі, бо мне трэба прасылізнуць у калідор, і прыгадваю сон, у якім я нічога ня бачу. Сон, дзе я стаю, прыхіліўшыся да съяны. Да кранаюся пальцамі да яе. Енчу. Нічога ня чутна. Спрабую вылічыць пройдзеную адлегласць, але кожны раз, як пачынаю лічыць, зьбіваюся. Не знаходжу таго месца, дзе трэба паварочваць назад. “Гэта ўсё сон”, – чую я свае слова. Адпусьціў съяну. Выцягваюся целам наперад як мага далей, ня ссоўваючы пры гэтым ног, але там съяны няма. Трэба зноў апусьціцца на падлогу. Паўзу на кукішках і разумею, што гэта сон, што я хутка прачнуся. Грукаюся аб зямлю так, што працінае

боль. “Прачніся!” – кричу я сабе. Нічога не адбываецца, ну, зусім нічога. Трэба пачынаць усё спачатку. Адной рукой трymаюся за падлакотнік канапы. Другой – за падлакотнік фатэля. Рэклама ляжыць у калідоры на дыване. За ёй відаць дзвёры. Падымаю нагу, перасоўваю яе і стаўлю паралельна наступнай паркеціне. Трэба патэлефанаўаць, дамовіцца пра час новай сустрэчы, заўтра ці праз тыдзень. Зноў перасоўваю нагу. Цягнуся па кніжку. Трапляю акурат на тое месца, дзе спыніўся. Чытаю радок, але трэба пачынаць ад са-мага пачатку. Бяру кніжку пад паху і прыціскаю рукой. Падымаю вышэй нагу і зьбіраюся паставіць яе на бліжэйшую паркеціну. Я мушу рушыць наперад, і я павінен высока трymаць нагу, як буду рухацца. Я мушу апусьціць нагу. Я падымаю нагу. Я найперш павінен пачаць, да таго як пачну, бо я падымаю нагу і цяпер магу рушыць наперад.

Пераклад Вольгі Цвіркі